

Nota integraal veiligheidsbeleid 2017 – 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Analyse huidige situatie	5
2.1	Veilige woon- en leefomgeving	6
2.2	Bedrijvigheid en veiligheid	8
2.3	Jeugd en veiligheid	8
2.4	Fysieke veiligheid	10
2.5	Integriteit en veiligheid	11
2.6	Analyse coördinatie en regievoering over het veiligheidsbeleid	11
3.	Strategisch kader	13
3.1	Hoofdkoers	13
3.2	Strategische doelstellingen	13
3.3	Strategische uitgangspunten	14
3.4	Strategische partners	15
3.5	Flankerende beleidsprocessen	16
4	Prioriteiten	17
4.1	Verkeersveiligheid	17
4.2	Veilige en leefbare wijken en buurten	18
4.3	Veilig opgroeien	19
4.4	Veilig uitgaan en recreëren	21
5.	Overige strategische thema's	24
5.1	Veilige thuissituatie; aanpak huiselijk geweld	24
5.2	Veilig winkelgebied en veilige bedrijventerreinen	24
5.3	Handhaving drank en horecawet, drugsbeleid en prostitutiebeleid	25
5.4	Brandveilige samenleving	27
5.5	Externe veiligheid	28
5.6	Vorbereiding op rampenbestrijding	30
5.7	Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit	31
5.8	Cybercriminaliteit en informatieveiligheid	32
6.	Organisatie en coördinatie	34

1. Inleiding

Hierbij treft u de veiligheidsnota 2017 – 2020 van de gemeente Alblasterdam aan. Het vorige veiligheidsbeleid liep van 2012 tot 2016; het jaar 2017 geldt als 'overgangsjaar' waarin het nieuwe veiligheidsbeleid wordt voorbereid. Vanwege het aflopen van het vorige beleid is een nieuwe strategische positiebepaling aan de orde.

Veiligheid is een breed begrip. Het heeft betrekking op fysieke veiligheid zoals brandveiligheid, risico's van gevaarlijke stoffen en verkeerssituaties, op integriteit van economische geldstromen, de mate van integriteit van overheidshandelen, op veiligheid in de woon- en leefomgeving maar ook op problematische jeugd en geweld bij het uitgaan. Veiligheid kent tal van dimensies en als gevolg daarvan kan een veelheid aan thema's centraal staan in het veiligheidsbeleid.

In deze nota wordt het begrip veiligheid omschreven als: *'Het aanwezig zijn van de gewenste mate van ordening en rust in het openbare leven, van bescherming van leven, gezondheid en goederen tegen acute of dreigende aantastingen en het aanwezig zijn van basisvrijheden. Onveiligheid is te omschrijven als alles wat daarop inbreuk maakt'*. (definitie VNG na onderzoek bij gemeenten).

Met *integrale veiligheid* (IVB) wordt bedoeld: 'Het realiseren van evenwicht en afstemming, zowel op thema's als tussen partners, gericht op bevordering van de subjectieve en objectieve veiligheid'. Het begrip integraliteit verwijst zowel naar organisatorische als naar inhoudelijke aspecten van het veiligheidsbeleid.

Huidig veiligheidsbeleid

Het huidige veiligheidsbeleid behandelt prioriteiten die in 2012 door college en gemeenteraad gesteld zijn in de Kadernota Integrale Veiligheid 2012 - 2016. Deze prioriteiten waren toen:

1. Veiligheid en leefbare wijken
2. Veilig opgroeien
3. Verkeersveiligheid

Context

Integraal veiligheidsbeleid (IVB) heeft een richtinggevende en kaderstellende functie. Het bevat de ambities van de gemeente met betrekking tot veiligheid en de koers die zij wil volgen over een langere periode. Deze koers is geconcretiseerd in doelstellingen, beoogde effecten, hoofdlijnen van de benodigde aanpak, de betrokken partijen en de rollen van die partijen. Met behulp van een dusdanig uitgewerkte nota kunnen partijen (gemeenten, bewoners, externe organisaties) gezamenlijk aan veiligheid werken.

De gemeente kan met behulp van het IVB richting geven aan de aanpak en zodoende invulling geven aan haar regierol. Essentieel is dat de ambities in het beleid en de in het beleid beschreven rollen/bijdragen van de partners realistisch zijn. Het IVB vormt een lange termijnkader voor samenwerking en heeft een bindende werking zodat partners elkaar weten te vinden en gezamenlijk optrekken zodat elkaars belangen beter worden verstaan. Deze samenwerking kan ook een gunstig effect hebben op andere beleidsterreinen waar de partijen elkaar ontmoeten.

Het te realiseren beleid vormt de basis van een gezamenlijk optrekken en samenwerking tussen de interne en externe partners in het kader van veiligheid. Naast duidelijkheid over koers, aanpak, partners en samenwerking tussen de partners geeft IVB ook invulling aan het begrip integraliteit. Het beschrijft het scala aan veiligheidsvelden en veiligheidsthema's erbij betrokken is en de elkaar aanvullende invalshoeken ten opzichte van onveiligheid. Met dit laatste wordt bedoeld op de veiligheidsketen (van pro-actie tot nazorg).

Opbouw nota Integraal Veiligheidsbeleid

Het college heeft ervoor gekozen in het nieuwe veiligheidsbeleid (met een startnotitie vastgesteld in het college d.d. 7 maart 2016 en via RIB aangeboden aan de gemeenteraad) de definitie van integrale veiligheid van de VNG-methode Kernbeleid Veiligheid te volgen. Deze methode wordt door veel gemeenten gehanteerd en geldt als uitgangspunt voor diverse landelijke actoren (waaronder het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en wordt ook gebruikt door de politie Zuid-Holland-Zuid.

Consequentie hiervan is dat uitgegaan wordt van een vijftal veiligheidsvelden, te weten 'Veilige woon- en leefomgeving', 'Bedrijvigheid en veiligheid', 'Jeugd en veiligheid', 'Fysieke veiligheid' en 'Integriteit en veiligheid'. Met elkaar vormen deze velden het integrale veiligheidsterrein. Binnen deze veiligheidsvelden worden diverse veiligheidsthema's onderscheiden. De analyse van de huidige situatie heeft op elk van de vijf veiligheidsvelden plaatsgevonden. En het voorgestelde beleid strekt zich eveneens uit tot de vijf velden.

In de voorbereidingsfase van deze nota is afgestemd met de interne en externe veiligheidspartners. Er is een raadsbijeenkomst geweest met alle veiligheidspartners. De inwoners zijn benaderd via een bewonersavond, enquêtes en een peiling op de website Alblaserdamsnieuws.nl. Daarnaast is gebruik gemaakt van beschikbare gegevens vanuit onder meer de Monitor Veiligheid en Leefbaarheid, de politieregistraties, omgevingsdienstregistraties, de wijkscan van de politie en beschikbare evaluaties.

De opbouw van de nota is als volgt. Hoofdstuk 2 bevat een analyse van de huidige situatie. Er wordt ingegaan op de veiligheidsproblematiek op de vijf veiligheidsvelden van Kernbeleid Veiligheid, de huidige aanpak daarvan en de verbeterpunten. Daarnaast wordt ingegaan op de coördinatie en regievoering over het veiligheidsbeleid in de afgelopen tijd.

Hoofdstuk 3 bevat het strategisch kader. Respectievelijk worden behandeld de hoofdkoers in het beleid, overige strategische uitgangspunten, de strategische partners en de belangrijkste flankerende beleidsprocessen. In hoofdstuk 4 worden de prioriteiten uitgewerkt. In hoofdstuk 5 de overige strategische thema's. Hoofdstuk 6 gaat in op de ambtelijke en bestuurlijke coördinatie over het beleid.

Jaarlijkse uitvoeringsplannen

Deze nota bevat de hoofdlijnen van het integrale veiligheidsbeleid voor de periode 2017-2020. De hoofdlijnen worden nader geconcretiseerd in jaarlijkse uitvoeringsplannen. De eerste daarvan heeft betrekking op 2017-2018 en is in september 2017 gereed. De uitvoeringsplannen worden opgesteld door de adviseur Openbare Orde & Veiligheid in nauwe samenwerking met de interne en externe partners.

Financiën

Het veiligheidsbeleid wordt voornamelijk gefinancierd uit de bestaande begroting. Waar nodig worden separaat begrotingsvoorstellen gedaan. In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt verder ingegaan op eventuele kosten.

Termijnen & uitkomsten van het proces

In eerste instantie wordt een kadernota vervaardigd voor de duur van vier jaar. Deze wordt na vaststelling door de gemeenteraad geconcretiseerd in uitvoeringsprogramma's. Een programma wordt ieder jaar geschreven en ook voor één jaar vastgesteld door het college. Tegen het einde van het jaar vindt een evaluatie plaats en wordt het uitvoeringsprogramma opnieuw tegen het licht gehouden.

2. Analyse huidige situatie

De huidige veiligheidssituatie is in twee opzichten geanalyseerd ter voorbereiding van het nieuwe veiligheidsbeleid: er is gekeken naar de huidige veiligheidsproblematiek (aantastingen van de veiligheid) en naar de huidige veiligheidsaanpak en verbeterpunten daarin. Hierna wordt de stand van zaken op de vijf veiligheidsvelden van Kernbeleid Veiligheid op hoofdlijnen beschreven. Het gaat om de volgende veiligheidsvelden:

1. **Veilige woon- en leefomgeving** - dit is de veiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving: de straat, de buurt, de wijk. Indicatoren voor de veiligheid op dit veld zijn de sociale kwaliteit in de buurt (inclusief overlast), de fysieke kwaliteit van de woonomgeving (inclusief verloedering), criminaliteit/objectieve veiligheid (inclusief diverse vormen van geweld) en veiligheidsgevoel/subjectieve veiligheid.
2. **Bedrijvigheid en veiligheid** - dit betreft de sociale veiligheid rond winkel- en horecavoorzieningen en bij evenementen en op bedrijventerreinen.
3. **Jeugd en veiligheid** - hierbinnen vallen jeugdoverlast en –criminaliteit, jeugd & alcohol en ‘veilig in en om de school’.
4. **Fysieke veiligheid** - hierbinnen vallen de ‘klassieke’ fysieke veiligheidsthema’s, te weten: verkeersveiligheid, brandveiligheid (preventieve en repressieve brandweerzorg), externe veiligheid (veiligheid rond inrichtingen met en vervoer van gevaarlijke stoffen) en de voorbereiding op rampenbestrijding (in het bijzonder de gemeentelijke kolom).
5. **Integriteit en veiligheid** - binnen dit veld vallen maatschappelijke verschijnselen die haaks staan op fundamentele regels van onze samenleving en in die zin de integriteit van onze samenleving fundamenteel bedreigen. Het gaat hier vooral om ‘radicalisering en polarisatie’ en vormen van ondermijning (georganiseerde criminaliteit). De onderwereld en bovenwereld zijn in Nederland stevig met elkaar verbonden. Alblasserdam zal hier ook niet aan ontkomen. Ook speelt cybercriminaliteit en informatieveiligheid een steeds belangrijkere rol in de samenleving. Beleidsvorming is noodzakelijk.

Na de behandeling van de vijf veiligheidsvelden in paragraaf 2.1 t/m 2.5 wordt stilgestaan bij de huidige sturing en coördinatie van het veiligheidsbeleid in paragraaf 2.6.

2.1 Veilige woon- en leefomgeving

Veiligheidsproblematiek

Kernindicatoren op dit veld zijn zoals gezegd 'sociale kwaliteit', 'fysieke kwaliteit', 'objectieve veiligheid' en 'subjectieve veiligheid'. Deze tabel bevat cijfermatige gegevens over deze indicatoren.

Indicator	bron	2013	2014	2015	2016
t.a.v. sociale kwaliteit:					
Overlast totaal (aantal incidenten)	Politie	808	891	720	612
Waarvan overlast jeugd (aantal incidenten)	Politie	292	372	286	225
Overlast alcohol/drugs (aantal incidenten)	Politie	14	22	18	26
Veiligheid in eigen buurt (rapportcijfer)	Monitor OCD	7,3		7,3	
Leefbaarheid in buurt (Rapportcijfer)	Monitor OCD	7,4		7,5	
Overlast horeca (percentage)	Monitor OCD	16		10	
Beleving criminaliteit (percentage)	Monitor OCD	7		12	
Schaalscore sociale overlast in de buurt (percentage)	Monitor OCD	9		13	
Rapportcijfer prettig wonen in de buurt	Monitor OCD	7,4		7,3	
Overlast verwarde personen	Politie	87	76	67	77
t.a.v. fysieke kwaliteit:					
Rommel op straat (percentage dat vindt dat dit vaak voorkomt)	Monitor OCD	4		4	
Meldingen geluidsoverlast	Politie	130	173	138	106
Aantal incidenten vernieling	Politie	190	201	213	143
Schaalscore fysieke verloedering (percentage)	Monitor OCD	19		21	
t.a.v. objectieve veiligheid/veelvoorkomende criminaliteit:					
Totaal High Impact Crimes (inbraak, straatroof, overval, geweld)	Politie	124	106	144	119
Aantal incidenten woninginbraak	Politie	61	49	79	47
Aantal incidenten zakkenrollen	Politie	20	14	10	7
Aantal diefstallen auto	Politie	14	5	14	8
Aantal incidenten diefstal uit auto	Politie	38	37	42	34
Aantal incidenten diefstal fiets/brom/snor	Politie	45	52	77	33
Slachtoffer geweldsdelict	Politie	69	67	78	85
Aantal incidenten mishandeling	Politie	35	39	45	41
Slachtoffer bedreiging	Politie	30	17	19	31
Verkeersongevallen (geregistreerde bij politie)	Politie	107	113	116	101
t.a.v. subjectieve veiligheid/veiligheidsgevoel:					
Percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt	Monitor OCD	14,8		16,1	

Belangrijke kenmerken van de veiligheidssituatie op veiligheidsveld Woon- en leefomgeving zijn de volgende:

- 'Sociale kwaliteit': Het totaal van de overlastmeldingen en –ervaringen is afgenomen. Meldingen overlast jeugd neemt de laatste 3 jaar af. De beleving van de criminaliteit is echter toegenomen. Ook is er een toename in de beleving sociale overlast in de buurt.
- 'Fysieke kwaliteit': Het aantal vernielingen neemt de laatste 3 jaar af. De verloederingsscore heeft neemt toe. Daarentegen neemt het aantal overlastmeldingen geluid af.
- 'Objectieve veiligheid/veelvoorkomende criminaliteit': Het aantal High Impact Crimes beweegt door de jaren heen op en neer. Het aantal geweldsdelicten neemt toe.

- 'Subjectieve veiligheid/veiligheidsgevoel': Het onveiligheidsgevoel van de bewoners neemt toe. De monitor integrale veiligheid van het OCD meldt in algemene zin over een langere periode een verslechtering van de veiligheid. De leefbaarheid neemt daarentegen iets toe.
- De politiecijfers zijn opgebouwd uit meldingen en feitelijke constatering. Het is van belang om te realiseren dat meldingen niet altijd betekent dat er dat werkelijk iets aan de hand is. Zo wordt er regelmatig gemeld dat jongeren 'rondhangen'. Dit betekent niet altijd dat er overtredingen worden begaan.

De huidige aanpak en verbeterpunten

De aanpak op het veiligheidsveld 'veilige woon- en leefomgeving' geschiedt via investeringen in fysieke en sociale kwaliteit, via het bevorderen van bewonersbetrokkenheid, via toezicht en handhaving en via de aanpak van specifieke criminaliteitsfenomenen.

Bewonersbetrokkenheid kan verder worden bevorderd in Alblasterdam via het sociale dorpsnetwerk, activiteiten van de Stichting Welzijnswerk Alblasterdam, wijkmeldlijn, buurtbemiddeling, stimuleren en opzetten van buurtpreventie, stimuleren van whatsappgroepen maar ook via onder meer de methodiek Burgernet en bijvoorbeeld acties vuurwerkafvalinzameling. De sociale infrastructuur moet goed worden onderhouden en waar mogelijk verder uitgebreid.

Het Sociaal Platform waarin vertegenwoordigers van politie, gemeente, Dienst gezondheid en jeugd, GGZ, Yulius, woningcorporatie, Bouman, Vivenz en de SDD in participeren werkt aan de "onderkant" van de samenleving en tracht mensen op te vangen en nieuwe kansen te geven. Regionale organisaties als het veiligheidshuis, het Openbaar Ministerie, RIEC en de Veiligheidsalliantie kunnen actief bijdrage leveren op diverse veiligheidsdomeinen.

Toezicht geschiedt fysiek: in de woonwijken zijn naast de buurtagenten ook BOA's actief. In het centrumgebied, specifiek de Dam/Centrum wordt intensief samen gewerkt met de horecabedrijven.

Accenten in de aanpak van specifieke criminaliteitsfenomenen zijn de aanpak van de veelplegers (onder regie van het veiligheidshuis), de aanpak van woninginbraak, de aanpak van huiselijk geweld (inclusief de implementatie van het tijdelijk huisverbod) en de aanpak van ex-gedetineerden. De analyse heeft uitgewezen dat er diverse verbeterpunten zijn op dit veiligheidsveld. Ten aanzien van de veiligheid zelf valt de combinatie op van dalen van de vernielingen en jeugdoverlast aan de ene kant versus verslechtering van de verloederingscore aan de andere kant. De inzet in de afgelopen jaren op jeugd, die verantwoordelijk zijn voor het grootste deel van de vernielingen en overlast, lijkt redelijk effectief geweest – terwijl de 'algemenere' sociale veiligheid en leefbaarheid in woongebied en wijken zowel subjectief als objectief redelijk stabiel is gebleven.

Het buurtgericht werken, dat een cruciaal instrument vormt voor de borging van de sociale veiligheid in de woon- en leefomgeving, kent belangrijke verbeterpunten. Beoogd worden een actuele visie op het werken met de buurtnetwerken, versterking van de informatiepositie op wijkniveau, benutting aanwezigheid wijkagent op buurtniveau, versterking van de bewonersparticipatie door onder meer buurtpreventie en realisatie van organisatorische voorwaarden in de gemeentelijke organisatie voor effectieve integraliteit op wijkniveau.

2.2 Bedrijvigheid en veiligheid

Veiligheidsproblematiek

Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn 'veilig winkelgebied', 'veilige bedrijventerreinen', 'veilig uitgaan', 'veilige evenementen' en 'prostitutie'. Onderstaande tabel bevat cijfermatige gegevens over een aantal van deze onderwerpen.

Indicator	bron	2013	2014	2015	2016
Aantal incidenten winkeldiefstal	Politie	4	3	4	1
Persoonlijk slachtofferschap in 5 jaar (percentage)	Monitor OCD	14		16	
Overlast door bekladding (percentage)	Monitor OCD	1		2	
Onveiligheidsgevoel (percentage)	Monitor OCD	14,8		16,1	
Overlast horeca (percentage)	Monitor OCD	16		10	
Aantal incidenten overlast alcohol/drugs	Politie	14	22	18	26
Aantal incidenten bedrijfsinbraak	Politie	23	19	21	11
Slachtoffer zakkenrollen	Politie	20	14	10	7

Op dit veiligheidsveld zien we een afname van bedrijfsinbraken in het laatste jaar. Winkeldiefstal is laag. Het onveiligheidsgevoel en de overlast door bekladding is toegenomen. Aan de andere kant zien we een toename van overlast door een toename van het dronken personen. In 2016 is geconstateerd via een bewonersenquête dat de bewoners een forse toename van overlast en vernielingen rondom de horeca en winkelcentra ervaren.

De huidige aanpak en verbeterpunten

De aanpak van de veiligheid in winkelgebied en bedrijventerreinen gebeurt met behulp van de landelijke methodiek Keurmerk Veilig Ondernemen. Helaas heeft het Makadocentrum na de 'eerste ster' Keurmerk Veilig Ondernemen hier geen vervolg meer aan gegeven. Gesteld kan worden dat de aanpak ten aanzien van bedrijventerreinen voortvarend én effectief is, afgaande op de genoemde afname van de vermogenscriminaliteit. Maar dit zeker niet geldt voor de winkelgebieden. Hierin kan nog veel worden verbeterd.

De veilig uitgaansaanpak omvat het horecaconvenant, het handhavingprotocol horeca en de inzet van BOA's. Aandachtspunten in de komende tijd vormen de ontwikkeling en inzet van nieuwe/aanvullende maatregelen ter vermindering van het uitgaansgeweld, handhaving van sluitingstijden en geluidsoverlast. Een herinvoering van de suswachters valt zeker te overwegen.

De aanpak van de veiligheid rond evenementen is gebaseerd op de nota evenementenbeleid. Deze is in 2012 geïmplementeerd. Inmiddels heeft er in 2016 een evaluatie plaatsgevonden en wordt dit jaar een update van het beleid aan de gemeenteraad voorgelegd. Uit de analyse is gebleken dat de huidige positionering en regievoering verbeterpunten kennen.

2.3 Jeugd en veiligheid

Veiligheidsproblematiek

Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn 'jeugdoverlast', 'jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren', 'jeugd, alcohol en drugs' en 'veilig in en om de school'. De tabel bevat cijfermatige gegevens over deze onderwerpen.

Indicator	bron	2013	2014	2015	2016
Aantal incidenten overlast jeugd	Politie	292	372	286	225
% bewoners dat vindt dat overlast ervaart van rondhangende jongeren	Monitor OCD	6		10	
Overlastgevende/hinderlijke groepen jongeren	Politie	2	2	3	2
Aantal Halt-afdoeningen	Politie	15	21	35	23
Aantal vernielingen	Politie	190	201	213	143

Het aantal incidenten jeugdoverlast vertoont vanaf 2014 een duidelijke afname. Wel is er sprake van een toename van de overlastperceptie van bewoners. Ook het aantal incidenten van vernieling daalde fors in 2016. Sinds 2014 heeft Alblasserdam last van een problematische jeugdgroep. Samen met Politie, Openbaar Ministerie, en zorgpartijen wordt hierop integraal geïnvesteerd. Het aantal Halt-afdoeeningen is in 2015 fors omhoog geschoten.

Geconstateerd kan worden dat de jeugdproblematiek als geheel is afgenomen, zowel wat betreft de mildere vormen als wat betreft de ernstiger jeugdcriminaliteit. Het shortlistonderzoek van de politie (inventarisatie jeugdgroepen) heeft laten zien dat er in 2016 1 jeugdgroep is. Wijkagenten en gemeente constateren verder dat er nog 1 jeugd groep is in de leeftijd van 12 tot 16 jaar die toenemende overlast geeft.

De huidige aanpak en verbeterpunten

Beleidskader van de huidige aanpak op dit veld vormt de nota integraal jeugdbeleid (2013 – 2016). Deze nota kent 5 hoofdthema's te weten:

Voortzetten van het AAA beleid

Bij aanhoudende en terechte klachten van de buurt wordt overlegd in het Actieteam (intensieve samenwerking tussen politie, jongerenwerk en gemeente). Doorgaans is het resultaat hiervan dat de jeugd een andere alternatieve plek krijgt toegewezen.

Voortzetten kennen en gekend worden beleid

De laatste 12 jaar is er een beleid gevoerd om alle kinderen die zich nadrukkelijk op straat melden te kennen. Doelstelling is dat 75% van de jeugd die problemen gaat krijgen of geven op straat al eerder in beeld is bij het jongerenwerk.

Centrum voor Jeugd en Gezin

De verdere doorontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Een belangrijk onderdeel van het CJG is de laagdrempelige toegang. Ouders en kinderen/jongeren moeten op een laagdrempelige manier informatie en advies kunnen krijgen.

Voortzetten gebruik huidige zorgaanbieders

Op het gebied van licht pedagogische hulp zijn er diverse vormen van hulpaanbod. Naast het jeugd- en schoolmaatschappelijk werk zijn bijvoorbeeld de projecten Halt en het Jeugd Preventie Team van belang. Ook deze twee staan al in de begroting.

JPT

Het Jeugd Preventie Team (JPT) is een samenwerkingsverband tussen de politie, zorginstanties en gemeente. Bij het JPT werken coördinatoren van de politie en maatschappelijk werkers van Stichting Jeugdteams samen in één team. Doelgroep zijn jongeren die met de politie in aanraking komen ofwel opvallend signaalgedrag vertonen (bijvoorbeeld veel op jonge leeftijd tot laat in de avond buiten hangen). De coördinatie van de veelplegersaanpak geschiedt binnen het Veiligheidshuis dat in Alblasserdam een relatief laag profiel kent.

2.4 Fysieke veiligheid

Veiligheidsproblematiek

Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn 'verkeersveiligheid', 'brandveiligheid', 'externe veiligheid' en 'voorbereiding op rampenbestrijding'. De tabel bevat cijfermatige gegevens over deze onderwerpen.

Indicator	bron	2013	2014	2015	2016
Brandmeldingen totaal	Brandweer	122	154	117	125
waarvan OMS-meldingen (automatische brandmelding)	Brandweer			21	18
Opleidingen medewerkers rampenorganisatie	Gemeente	15	15	15	15
Deel processen wat dat beoefend wordt	Gemeente	5	5	5	5
Aantal bestuurlijke rampenoefeningen	Gemeente	1	1	1	1
Verkeersongevallen	Politie	107	113	116	101
Verkeersongeval met letsel	Politie	9	18	19	20
Verkeersongeval dodelijk	Politie	0	0	0	0
Ervaart Parkeeroverlast (percentage)	Monitor OCD	25		28	
Ervaart te hard rijden (percentage)	Monitor OCD	26		23	

Het aantal brandmeldingen is stabiel met uitzondering van het jaar 2014. Het aantal OMS-meldingen betreft voornamelijk verzorgingstehuizen.

Het aantal verkeersongevallen met en zonder letsel blijft redelijk stabiel. Er is een toename in parkeeroverlast. Dit is ook gebleken uit de bijeenkomsten met bewoners. In 2016 is geconstateerd via een bewonersenquête dat bewoners weer meer overlast ervaren door hard rijden in de wijken.

De huidige aanpak en verbeterpunten

Verkeersveiligheid

Wij zetten de komende jaren in op de versterking en borging van de in de verkeersveiligheid. Dit doen wij door gericht in te zetten op met name de ongevalgevoelige locaties en door kansen te benutten bij projecten en geplande wegwerkzaamheden.

Brandweer

Alblasserdam wil zijn eigen inwoners bewuster maken van de noodzaak om meer bewust te zijn van de risico's op brand van juist veel zaken die in en rond ons huis spelen. De brandweer heeft de afgelopen jaren veel ingezet op brandpreventie en controle bij ondernemers.

Bij terugdringen van nodeloze brandmeldingen werd gestreefd naar een reductie van 50% in 2015. In de komende jaren wordt sterk ingezet in voorlichting, kwaliteit van de installaties en het registreren van de meldingen. Vervolgens wordt in samenwerking met de abonnees, brandweer en gemeente gekeken naar oplossingen en waar nodig naar handhaving.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

We zetten in op de verdere versterking van onze gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie tot een professionele vierde kolom (naast de brandweer, GHOR en politie). We borgen en versterken waar nodig de organisatorische randvoorwaarden voor een effectieve voorbereiding op rampenbestrijding.

2.5 Integriteit en veiligheid

Veiligheidsproblematiek

Te onderscheiden thema's binnen dit veiligheidsveld zijn 'radicalisering en polarisatie' en 'bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit'.

De informatiepositie ten aanzien van radicalisering en polarisatie is momenteel in ontwikkeling. Er is nog niet geconstateerd dat dit in grote mate voorkomt in Alblasterdam. Jihadisme en radicalisering onder moslims wordt nauwlettend gevolgd.

Wat betreft de georganiseerde criminaliteit kan gesteld worden dat Alblasterdam, als dorp met een regiofunctie wat betreft horeca, toerisme en evenementen, ook te maken heeft met de min of meer gebruikelijke vormen van georganiseerde criminaliteit in dergelijke regionale dorpscentra. Het gaat dan om activiteiten als drugshandel, mensenhandel, witwaspraktijken en diverse vormen van fraude.

De huidige aanpak en verbeterpunten

De huidige aanpak van de gemeente van radicalisering en polarisatie is low profile: deze beperkt zich tot de gebruikelijke protocollen en voorzieningen voor incidenten van discriminatie. Daarnaast wordt geïnvesteerd in sociale cohesie, wat een preventief effect kan hebben op polarisatie.

Er ontbreekt momenteel een duidelijke beleidslijn voor de gemeentelijke aanpak op dit thema, flankerend aan die van partners als politie, justitie, AIVD. Ook is de informatiepositie op dit onderwerp nog ontoereikend. Hier wordt wel landelijk aan gewerkt.

Door het dorpse karakter van onze gemeente wordt via diverse kanalen gebruik gemaakt om te horen en te weten wat er speelt in de gemeente. Deze kanalen bestaan onder meer uit: jongerenwerk, politie, verenigingen, het lokale politieke netwerk, etc. Indien nodig wordt er op gemeentelijk niveau een tijdelijk actieteam samengesteld om met het gesignaleerde probleem aan de slag te gaan.

De bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit kenmerkt zich door toepassing van het BIBOB-instrumentarium op de vergunningaanvragen in de horeca- en prostitutiesector en de specifieke inzet van bestuurlijk toezicht en handhaving in de prostitutiesector op het verschijnsel mensenhandel. Daarnaast wordt sinds november 2010 nauw samen gewerkt met het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC) voor de geïntegreerde decentrale aanpak van de georganiseerde misdaad. In de gemeente Alblasterdam is een lokale werkgroep RIEC gevormd. Thema's als ondermijning, aanpak drugshandel en mensenhandel worden opgepakt en beleid is geactualiseerd.

2.6 Analyse coördinatie en regievoering over het veiligheidsbeleid

Het veiligheidsbeleid 2012 – 2016 kende een uitvoeringsprogramma met dezelfde looptijd. Uitvoeringsplannen ontbraken echter. Dat had een zekere inflexibiliteit tot gevolg: ambities, budgetten en door te voeren acties waren aan het begin van de periode redelijk gedetailleerd vastgelegd. In de jaren erna is dit niet meer gebeurd.

Waarschijnlijk is dit debet geweest aan geconstateerde onvolkomenheden in de sturing en coördinatie van het veiligheidsbeleid. De afdelingen die met de verschillende thema's aan de slag zijn gegaan konden redelijk eigenstandig de benodigde inzet plegen en acties ondernemen; de noodzaak van integrale afstemming en terugkoppeling ontbrak zowel beleidsmatig als budgettair.

Dit is tevens wat het meeste opvalt aan de sturing en coördinatie van het veiligheidsbeleid in de periode 2012 – 2016: zowel de sturing op het integrale beleid als de sturing op de integraliteit binnen thema's is sinds 2015 nadrukkelijk opgepakt. Veel beleidsvraagstukken zijn geactualiseerd. Het is nu zaak deze in de organisatie en bestuurlijk te borgen. Dit vraagt continu aandacht en tijd van college, MT en organisatie. Sturing op externe partijen moet verder worden doorontwikkeld.

Met de sturing op het integrale beleid wordt daarbij bedoeld: de terugkoppeling en regievoering over de uitvoering van het omvattende beleid. Met de sturing op de integraliteit binnen thema's wordt bedoeld het bewaken van en regievoeren over effectieve actoren en instrumenten voor de aanpak van de centrale thema's in de loop van de tijd.

Het niet goed sturen op integrale veiligheid kan onderstaand tot gevolg hebben:

- Omissies en dubblures in een aanpak worden niet tijdig bekend;
- Het niet effectief zijn van maatregelen blijft onvoldoende bekend;
- Actoren versterken elkaar te weinig; samenspel van actoren rond thema's kan te beperkt zijn; dit kan weer gevolgen hebben voor de effectiviteit van de samenwerking met/aansturing van externe uitvoeringsorganisaties;
- doordat afdelingen elkaar niet voldoende kunnen versterken, blijven actoren die een thema trekken ook 'ongecorrigeerd' en kan een reeds niet optimaal effectieve aanpak nog minder effectief worden;
- Veiligheidsitems die nog niet in het veiligheidsbeleid zaten, blijven eigenlijk 'de hele tijd' buiten beeld en kunnen zich negatief door ontwikkelen.

Sommige van deze negatieve gevolgen hebben zich, in meer of mindere mate, voorgedaan in de afgelopen periode. Essentieel is het de sturing en coördinatie van het nieuwe veiligheidsbeleid transparant en solide vorm te geven. Het gaat daarbij dus zowel om de sturing op het integrale beleid als om de sturing op de integraliteit binnen thema's. In hoofdstuk 6 van deze nota wordt beschreven hoe de sturing en coördinatie geborgd zullen worden.

3. Strategisch kader

3.1 Hoofdkoers

De veiligheidsanalyse zoals in hoofdstuk 2 is weergegeven heeft uitgewezen dat het in de afgelopen jaren in meerdere opzichten goed is gegaan met de veiligheid en leefbaarheid in Alblasterdam.

Op andere aspecten is de ontwikkeling in de afgelopen tijd niet zo positief geweest: geweldsmisdrijven rond uitgaan en evenementen is toegenomen, het aantal vernielingen en overlast jeugd meldingen is maar beperkt afgenomen.

Wat we zien op een aantal voor veiligheid en leefbaarheid belangrijke sociale domeinen is dat de situatie niet verbetert en op sommige onderdelen zelfs minder goed is geworden de afgelopen jaren. Het gaat daarbij om de domeinen samen leven en samen wonen, veilig opgroeien en veilige thuissituatie. Dit zijn tevens de domeinen waarvan de veiligheidsanalyse heeft laten zien dat er nog verbetermogelijkheden zijn in de aanpak. Bestuurlijke sturing via college en MT is hier de sleutel tot succes.

We zien dat de 'veiligheidsscores' van onze gemeente op de jeugd- en veiligheidsonderwerpen verminderen maar dat daarentegen het onveiligheidsgevoel ten aanzien van jeugdoverlast toeneemt. Het is van belang om maatwerk te leveren in het verbeteren van veiligheidsgevoelens. Wel zien we dat de verbetering is ingezet, met onder meer de borging van het signaleringssysteem kindermishandeling, de koppeling met het Centrum voor Jeugd en Gezin, de positionering van de justitiële en zorgketens ten opzichte van elkaar.

Voorts willen wij onze inzet op de veiligheid van de grote publieksevenementen vergroten. Alblasterdam kent jaarlijks een behoorlijk aantal evenementen. Ten aanzien van de borging van de veiligheid rond de evenementen is in de veiligheidsanalyse vastgesteld dat actualisering en aanscherping van de aanpak en regievoering nodig zijn.

Samenvattend zien wij als cruciaal in onze aanpak in de komende jaren een zodanige inzet op een aantal centrale sociale veiligheidsitems. De basis is tolerant en verdraagzaam samenleven en samenwonen, respectvol met invulling van ieders eigen verantwoordelijkheid en met borging van ieders veilige thuissituatie.

Als gemeente kunnen we de veiligheid en leefbaarheid niet in alle opzichten afdwingen – maar we kunnen er wel de randvoorwaarden voor scheppen. Dat heeft dan mede betrekking op ons eigen 'huiswerk', onze eigen organisatie en regie- en beleidsvoering. In die opzichten gaan we ons de komende jaren op de sociale domeinen manifesteren.

3.2 Strategische doelstellingen

De strategische doelstellingen geven in grote lijnen weer welke situatie getracht wordt na te streven met betrekking tot de veiligheid en de zorg voor de veiligheid in Alblasterdam. Alle veiligheidsvelden krijgen natuurlijk de aandacht als de situatie daarom vraagt. Er kunnen echter ook velden langdurige en specifieke aandacht vragen. Deze zijn samen met de samenleving, college en gemeenteraad bepaald.

De strategische doelstellingen geven in grote lijnen weer welke situatie getracht wordt na te streven met betrekking tot de veiligheid en de zorg voor de veiligheid in Alblasterdam. Het gaat hierbij om de volgende drie strategische doelstellingen:

Het terugdringen van de feitelijke aantasting van de veiligheid

Gestreefd moet worden naar een afname van het aantal feitelijke situaties van criminaliteit en daarmee de aangiften met betrekking tot geweld, overlast, straatroof en overvallen, woninginbraken, inbraak in voertuigen, vernielingen, moeten in 2020 meetbaar zijn afgenomen.

Het verkleinen van veiligheidsrisico's

Hoe hoger de feitelijke aantasting van de veiligheid zal zijn, hoe hoger de kans op een inbreuk van de veiligheid. Door middel van proactieve en preventieve maatregelen moet gestreefd worden dat men minder slachtoffer wordt van veiligheidsproblemen.

Het verminderen van gevoelens van onveiligheid onder de burgers

De subjectieve veiligheid, dat wil zeggen de beleving van onveiligheid (zonder dat daar per definitie aanleiding voor is) beïnvloedt het welbevinden van de burger het meest. Zowel op het gebied van de sociale veiligheid als op het gebied van de fysieke veiligheid dient het subjectieve aspect aandacht te krijgen. Het veiligheidsbeleid moet ook gericht zijn op het verminderen van de beleving van onveiligheid.

Door deze drie strategische doelstellingen te bereiken, zullen wijken nog meer leefbaar worden waarin meer mensen zich veilig voelen en bereid zijn veiligheid uit te dragen en in stand te helpen houden. Door middel van het terugdringen van verschijnselen als overlast van en door jongeren, diefstal, inbraak, vernielingen, geweld en het vergroten van de sociale samenhang en zelfredzaamheid van burgers kan deze ambitie waargemaakt worden.

Ook zal het vergroten van de betrokkenheid van mensen bij maatschappelijke verbanden in hun persoonlijke leven, als burger in de maatschappij en als lid van de samenleving bijdragen aan het verbeteren van de doelstellingen. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat een hoge mate van sociale cohesie, een positief effect heeft op de wijze waarop mensen naar hun woon- en leefomgeving kijken en dit heeft op zijn beurt een positieve uitwerking op de subjectieve veiligheidsgevoelens van de mensen.

In de landelijke aanpak van onveiligheid zal een verschuiving plaatsvinden van gedogen naar handhaving en van bestrijden/herstellen naar preventie. Hierbij dienen ook burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties hun verantwoordelijkheden te nemen. De overheid moet desalniettemin tot uiting laten komen dat zij haar regierol en haar verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid ten volle opneemt en uitvoert, maar dat de eigen verantwoordelijkheid van de burger niet uit het oog wordt verloren.

3.3 Strategische uitgangspunten

Het college ziet de volgende strategische uitgangspunten bij het IVB:

- Veiligheid is van iedereen. Burgers, bedrijven en organisatie worden intensief betrokken bij de vorming van het beleid. Ook hier geldt dat onze werkwijze "samen doen" essentieel is voor het slagen van te vormen en uit te voeren beleid. Veiligheid moet verankerd worden als permanent aandachtspunt in de samenleving. In de Samenlevingsagenda is het IVB verankerd en is een gezamenlijke opgave van de diverse interne en externe partners. Deze partners dienen in een vroeg stadium betrokken te worden bij de totstandbrenging van het beleid, opdat er passend beleid ontstaat dat bovendien draagvlak geniet. Belangrijke externe partners zijn instellingen en uitvoeringsorganisaties maar ook de ondernemers en bewoners. Ondernemers en bewoners worden betrokken bij de uitwerking en uitvoering van het beleid. Bij het benaderen van de externe partners (in het bijzonder de ondernemers en bewoners) wordt rekening gehouden met de contacten en consultaties die vanuit andere dossiers en/of beleidsterreinen al aan de orde zijn, zodat deze partners niet 'overvraagd' worden.
- In de Samenlevingsagenda Samen Doen is het nieuw op te stellen IVB opgenomen als speerpunt voor deze collegeperiode. De werkwijze die wordt gekozen past bij de manier van werken met de Samenlevingsagenda. In de Samenlevingsagenda zijn ook andere onderwerpen opgenomen die een relatie hebben met het veiligheidsbeleid zoals buurpreventie.
- IVB is een college-brede opgave. De burgemeester heeft de coördinatie en is eindverantwoordelijk. Specifieke onderdelen van het IVB liggen qua zwaartepunt mogelijk meer op het terrein van andere bestuurders en vallen dan onder de verantwoordelijkheid van die bestuurders. In overleg bepalen de bestuurders met elkaar onder wiens verantwoordelijkheid onderdelen van het beleid vallen.

- In het IVB worden vijf veiligheidsvelden onderscheiden, te weten: veilige woon- en leefomgeving, bedrijvigheid en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid en integriteit en veiligheid. Voor elk van deze velden worden de hoofdlijnen van de te volgen aanpak beschreven en de daarbij betrokken partners benoemd. Bij de aanpak rond prioriteiten op veiligheidsvelden wordt een integrale aanpak gevolgd in de zin dat alle schakels van de veiligheidsketen 'afgedekt' zijn. Zowel probleemvoorkoming als probleemoplossing is essentieel.
- In het IVB wordt rekening gehouden en waar nodig aangesloten op regionale ontwikkelingen en beleid. Deze regionale dimensie speelt met name bij de brandweer en de politie. De beperkingen voor deze partijen die daaruit voortvloeien, worden in acht genomen. Aan de andere kant worden ook juist de mogelijkheden die het regionale kader biedt, benut. Waar (sub)regionale samenwerking bevorderlijk zijn voor de Alblasserdam aanpak, worden die zeker gezocht/geëffectueerd.
- IVB is een gezamenlijke opgave van verschillende disciplines. Deze participeren in de ontwikkeling van het IVB en voeren daaruit voortvloeiende acties uit die binnen het 'eigen' werkgebied vallen. De disciplines trekken gezamenlijk op in het kader van het IVB. De OOV-discipline heeft daarbij de coördinatie. De disciplines stemmen in de uitvoeringsfase regelmatig af over de voortgang van het IVB. Binnen de disciplines wordt integrale veiligheid zodanig verankerd dat bij nieuw beleid de raakvlakken met IVB helder zijn en daaraan een passend vervolg kan worden gegeven.
- Het IVB wordt door vertaald in jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Het IVB klinkt door in de operationele plannen van de interne en externe partners. Eventueel klinkt het IVB ook door in de strategische beleidsplannen van de partners. Deze partners dienen zelf een plausibel vervolg te bepalen in flankerende strategische beleidsprocessen. Andersom klinken de plannen en het beleid van de partners ook door in het IVB. Het IVB neemt onderdelen daarvan over en past dit in andere lijnen in de aanpak.

3.4 Strategische veiligheidspartners

Veiligheidsbeleid en de uitvoering ervan doen we niet alleen. Hiervoor kunnen we putten uit vele partners die in meer en mindere mate bijdragen kunnen leveren. Strategische partners (intern en extern) van de gemeente Alblasserdam zijn:

Interne partners

Disciplines: adviseurs welzijn en jeugd, volksgezondheid, wonen, Onderwijs en WMO, vastgoed, economische zaken, jongerenwerk, toerisme en recreatie
 bedrijvencontactfunctionaris, adviseurs beheer en beleid, verkeerskundige
 adviseurs communicatie, juridische zaken
 adviseurs OOV, rampenbestrijding, handhaving, burgerzaken (via Dienstverlening Drechtsteden), vergunningen (via OZHZ), evenementencoördinatie

Externe Partners

- SVHW Belastingen, SDD, SCD, Dienst gezondheid en Jeugd ZHZ, bureau leerplicht
- RIEC, Veiligheidshuis ZHZ, Bureau Jeugdzorg, Stichting JeugdPunt;
- Diverse zorgaanbieders zoals Vivent;
- Veiligheidsregio ZHZ (brandweer, GHOR), Politie, Openbaar Ministerie;
- Woningcorporaties, buurtverenigingen, kerkgenootschappen;
- Buurgemeenten, Omgevingsdienst ZHZ en Waterschap;
- Lokale horeca-exploitanten;
- Sportverenigingen, ondernemersverenigingen, winkeliersverenigingen;
- SWA.

3.5 Flankerende beleidsprocessen

Belangrijke flankerende processen van het IVB zijn:

- Integraal jeugdbeleid, 2013 vastgesteld;
- Horecaconventant, 2016 vastgesteld;
- Drank-, horecabeleid en preventiebeleid, 2013 vastgesteld;
- Nota Prostitutiebeleid, 2016 vastgesteld;
- Nota drugsbeleid, 2016 vastgesteld;
- BIBOB beleid, wordt in 2017 vernieuwd;
- Handhavingsnota, 2011 vastgesteld;
- Algemene plaatselijke verordening (APV), 2016 laatste wijziging;
- Evenementenbeleid, wordt in 2017 vernieuwd;
- Regionaal crisisplan rampenbestrijding, 2016 laatst gewijzigd;
- Jaarlijks integraal uitvoeringsplan veiligheid politie, OM en gemeente, doorlopend;
- Beleidsplannen van de politie en het OM, wordt 2016 vastgesteld;
- Beleid van de provincie, doorlopend;
- Beleid van ministeries Binnenlandse Zaken en Justitie, doorlopend.

4 Prioriteiten

Prioritering veiligheidsthema's

Het college heeft naar aanleiding van de analyse in hoofdstuk 2 vier veiligheidsthema's als relevant aangewezen. In dit hoofdstuk werken we deze vier beleidsprioriteiten uit. De eerste drie zijn dezelfde als in de periode 2012 -2016. Het betreft:

- Verkeersveiligheid;
- Veiligheid en leefbare wijken;
- Veilig opgroeien;
- Veilig uitgaan en recreëren.

Bij elke prioriteit wordt ingegaan op de hoofdlijnen van de aanpak in de periode 2017 – 2020, de betrokken partijen en de SMART doelstellingen.

4.1 Verkeersveiligheid

Beschrijving thema

Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied e.d.). Deze veiligheid wordt beïnvloed door onder meer fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. Onderscheiden kunnen worden objectieve verkeersveiligheid, subjectieve verkeersveiligheid en verkeers- en parkeeroverlast.

Hoofdlijnen van de aanpak 2017 – 2020

Wij zetten de komende jaren in op de versterking en borging van de (licht) positieve trend in de verkeersveiligheid. Dit doen wij door gericht in te zetten op met name de ongeval gevoelige locaties en door kansen te benutten bij projecten en geplande wegwerkzaamheden. Tevens wordt in regionaal verband ingezet op verkeerseducatie en op bewustwording. Daarnaast wordt de inzet op verkeersveiligheid vanuit enerzijds de verkeerskundige (dit betreft vooral de preventieve kant c.q. voorlichting en fysieke maatregelen) en anderzijds de politie en andere handhavers op elkaar afgestemd. De verkeerskundige neemt hierin het initiatief.

Bij alle aanpassingen op het gebied van verkeer is het landelijk beleid Duurzaam Veilig het uitgangspunt. Verblijfsgebieden worden ingericht als 30 km/u-zones met vooral menging van het verkeer en afremming van de gereden snelheden. Op gebiedsontsluitingsweg wordt gestreefd naar voldoende doorstroming op wegvakken en een veilige verkeersafwikkeling van kruisingen en oversteekplaatsen.

Verkeerseducatie; hierbij gaat het onder meer om het project School op Seef, waar op dit moment meerdere scholen voor gecertificeerd zijn. Tevens wordt het praktisch verkeersexamen uitgevoerd op de basisscholieren. Deze en andere speerpunten op dit onderdeel worden in de komende tijd voortgezet.

Betrokken partijen

- Gemeente, Hulpverleningsdienst, WOC
- Politie, provincie, onderwijsinstellingen
- belangenorganisaties zoals onder andere Veilig Verkeer Nederland en fietsersbond.

Doelstelling (kwalitatief)

Het voortzetten van de (licht) positieve trend in de verkeersveiligheid.

Doelstelling (SMART)

Indicator	Bron	Nulmeting	Streefwaarde 2020
Totaal aantal verkeersongevallen	Politie	101 (2016)	< of = 101
Ervaart verkeersoverlast (percentage)	Monitor OCD	28% (2015)	<28%
Ervaart te hard rijden (percentage)	Monitor OCD	23% (2015)	<23%

4.2 Veiligheid en leefbare wijken

(overlast tussen bewoners/botsende leefstijlen)

Beschrijving thema

Essentie van dit thema is de borging van de sociale veiligheid van wijken en buurten maar ook centrum en het uitgaansleven. Het gaat daarbij om de voorkoming en aanpak van overlast, verloederende criminaliteit en het vasthouden en waar nodig verbeteren van het veiligheidsgevoel van de buurtbewoners. Dit thema is zodoende bij uitstek een hoofdthema in onze aanpak: de inzet erop raakt aan diverse aspecten van onze hoofdkeers, die kortweg betrof het zodanig investeren in het sociale domein dat de basis onder veilig en verdraagzaam, respectvol 'samen leven en samen wonen' in Alblasserdam verder versterkt wordt.

De fysieke kwaliteit van de woonomgeving is een cruciaal onderdeel van de aanpak van de veiligheid en leefbaarheid van de wijken en buurten: een verloederde buurt genereert onveiligheidsgevoel en kan leiden tot afnemende betrokkenheid van bewoners bij de woonomgeving (sociale controle) en nieuwe criminaliteit. We blijven dan ook onverminderd inzetten op een goed kwaliteitspeil van de fysieke woonomgeving.

Aanpak sociale kwaliteit

De aanpak van de sociale kwaliteit heeft vooral betrekking op de preventie en aanpak van woonoverlast, en overlast van andere problematische individuen. We continueren de aanpak van overlastgevendens zoals die gevoerd is - inclusief het Sociaal platform en het Meldpunt Overlast - en scherpen die aan waar nodig. Buurtpreventie, Whatsappgroepen, donkere dagen offensief zijn instrumenten om bewoners te betrekken bij de aanpak in verhoging van het veiligheidsgevoel. Andere initiatieven uit de samenleving worden gestimuleerd en ondersteund.

Betrekken bewoners bij aanpak veiligheid en leefbaarheid

Geen enkele andere actor is potentieel zo invloedrijk ten aanzien van veiligheid en leefbaarheid in de buurt als de bewoners: zij zitten ' dicht bij het vuur ' en kunnen ook informeel veel betekenen maar dan zullen we hen wel effectief moeten betrekken. Buurtpreventie en whatsappgroepen hebben inmiddels hun intrede gedaan. Daarnaast is de methodiek buurtbemiddeling en burgernet geïntroduceerd.

Toezicht en handhaving

Naast informele sociale controle door bewoners is formeel toezicht nodig. Dit betreft fysiek toezicht ('blauw op straat') en elektronisch toezicht (cameratoezicht). Voor wat betreft het woongebied en het uitgaansgebied in onze gemeente blijft onze focus in de periode 2017 – 2020 liggen op het fysieke toezicht. Dit wordt uitgevoerd door de politie, in het kader van gebiedsgebonden politiezorg, en door de gemeentelijke toezichthouders en BOA's.

Aanpak specifieke criminaliteitsfenomenen

Naast overlast en andere vormen van aantasting van de sociale en fysieke kwaliteit van de woonomgeving, zijn ook specifieke vormen van criminaliteit aan de orde. Die dienen specifiek en op maat aangepakt te worden, met preventieve en repressieve instrumenten. Reeds geformuleerde ambities ten aanzien van het Veiligheidshuis zijn het realiseren van een stevige basis via doorontwikkeling van de casusoverleggen en de 'integrale netwerkaanpak'.

Betrokken partijen

- Gemeente, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidshuis
- Zorg- en welzijnsinstellingen, woningcorporaties
- Bewoners: buurtplatforms, -panels en –stichtingen

Doelstelling (kwalitatief)

De randvoorwaarden creëren en borgen voor veiligheid en leefbaarheid in al onze wijken, voor alle bewoners; ons motto luidt: 'Samen leven en samen wonen, een veilig dorp voor alle bewoners'.

Doelstelling (SMART)

Indicator	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2020
Overlast horeca (percentage)	Monitor OCD	10% (2015)	< 10%
Aantal incidenten overlast alcohol en drugs	Politie	26 (2016)	< 26
Totaal High Impact Crimes (inbraak, straatroof, overval, geweld)	Politie	119 (2016)	< 119
Veiligheid in buurt (rapportcijfer)	Monitor OCD	7,3 (2015)	> 7,3

4.3 Veilig opgroeien

Beschrijving thema

Preventie draagt in grote mate bij om de jeugd zoveel mogelijk te beïnvloeden in hun gedrag. De rol van ouders is hierbij van groot belang. Zij zijn primair verantwoordelijk voor het gedrag van hun kinderen. Toch veroorzaakt rondhangende jeugd soms irritatie en overlast in de buurt. Om daar tegen op te treden is het Alternatief Aanbieden en anders Aanpakken (AAA) beleid ontwikkeld. Het betreft een integrale aanpak door politie, jongerenwerk en gemeente. Indien een klacht van een burger bij één van de drie partijen binnenkomt wordt er binnen twee werkdagen contact gezocht met de klager door het jongerenwerk. Hiermee start een inventarisatie van het probleem waarbij er uiteraard ook met de jongeren wordt gesproken. De inzet van het beleid is gericht op het herstel van de relatie tussen volwassenen en jeugd. Hierbij wordt de jeugd geattendeerd op de overlast die ze veroorzaken en wordt gepoogd om jeugd en volwassenen weer met elkaar in gesprek te brengen.

Lange termijn doel is de overlast niet te laten stijgen, dan wel te verminderen, ten opzichte van het niveau 2016. Meetbaar door de politiegegevens te gebruiken. 2016 was een jaar dat 225 incidenten, vergeleken met de jaren daarvoor, relatief rustig was. Speciale aandacht is er voor de Oud & Nieuwnacht en rond evenementen.

Subdoelen zijn ten aanzien van de jongeren een gedragsverandering tot stand brengen ten aanzien van hun gedrag in de openbare ruimte. Ook bij bewoners zal er gewerkt moeten worden aan een gedragsverandering. Hierbij gaat het om het accepteren van het gegeven dat groepen jongeren nu eenmaal enige overlast met zich meebrengen zoals kinderen die voetballen.

Hoofdpijnen van de aanpak 2017 – 2020

Route 22

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. De jeugd van nu, is straks de eerste groep bewoners in de 22e eeuw. Hoe kunnen we eraan bijdragen dat de jeugd van nu de ambassadeurs van Alblasserdam worden? En kunnen we een duwtje geven om hen te ontwikkelen tot inwoners die meedoen en meedenken in een democratisch Alblasserdam? Het college stelt daarom Route 22 op als vergezicht: een doorlopende agenda voor iedereen van -9 maanden tot 22 jaar, voor en door de jeugd en met bijdragen van ondernemers, woningstichting, zorginstellingen, sport en cultuur. Het gaat om een goede start, vanaf de geboorte, via basisschool en middelbare school en uiteindelijk de 'maatschappij in'. Met Route 22 kom je steeds goed beslagen ten ijs nu en in de toekomst.

In Route 22 zitten veel activiteiten, nieuwe en bestaande, zoals debatten, vloggen, lesprogramma's, adoptie van het 4 mei monument, koffie met koters, drugs-, drank- & vuurwerkvoorlichting,

kunstkanjers, lessen prinsessendag, zwemlessen/schoolzwemmen, stages, uitgaan, Jeugdland, participatieplekken, enzovoorts. Hierin zijn ook opgenomen: de jeugdhulp, Centrum voor Jeugd & Gezin, de brugcoach en de Techniekroute. Route 22: want wie afslag 22 neemt, staat in Alblasserdam.

Voortzetten van het AAA beleid

Bij aanhoudende en terechte klachten van de buurt wordt overlegd in het Actieteam (intensieve samenwerking tussen politie, jongerenwerk en gemeente). Doorgaans is het resultaat hiervan dat de jeugd een andere alternatieve plek krijgt toegewezen. Indien wenselijk wordt deze nieuwe plek aangepast door het plaatsen van een bankje of een prullenbak. In voorkomende gevallen waarbij het verstandig lijkt om dicht op een groep te gaan zitten krijgen de jongeren het aanbod om, in de donkere maanden, gebruik te maken van een inloopavond. Hierbij gaat het er vooral om de relatie tussen groep en jongerenwerk te versterken. Voorkomen moet echter worden dat er gevoel van beloning voor vervelend gedrag ontstaat.

Voortzetten kennen en gekend worden beleid

De laatste 12 jaar is er een beleid gevoerd om alle kinderen die zich nadrukkelijk op straat melden te kennen. Doelstelling is dat 75% van de jeugd die problemen gaat krijgen of geven op straat al eerder in beeld is bij het jongerenwerk. Hierbij gaat het niet om spelende kinderen maar om kinderen die door hun gedrag opvallen. Soms gaat het hierbij om kinderen vanaf 8 jaar. Met deze kinderen/jongeren wordt door het jongerenwerk contact gelegd en worden zij betrokken bij (sport) activiteiten. Op deze wijze kan, in geval er problemen door of met deze kinderen/jongeren ontstaan, er snel gehandeld worden. De kinderen en het gezin zijn in beeld, de contacten zijn er al jaren. Er ontstaat op deze manier een sterke informatie positie over zowel individuele gevallen als over de groepen jeugd.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Optimale samenwerking tussen de diverse hulpverleners in het jeugddomein is van wezenlijk belang bij het doen slagen van de doelstellingen van de nieuwe jeugdwet. Het doel 1 gezin, 1 plan, 1 begeleider kan alleen slagen dankzij deze samenwerking. Ook de gewenste nabijheid van zorg en de financiële druk om zo min mogelijk op te schalen naar de regionale zorgmarkt maken de samenwerking van belang.

In Alblasserdam kennen we al sinds 2009 een Centrum voor Jeugd en Gezin. In onze visie is het CJG niet alleen een gebouw. Nee, 'Het CJG, dat ben JIJ' zo hebben we vanaf 2009 gecommuniceerd naar alle professionals die zich met jeugd bezig houden. De schooldirecteuren, de wijkagenten, de jongerenwerkers en de medewerkers van de kinderopvang spelen allemaal hun eigen rol binnen het CJG Alblasserdam. Door verbinding te zoeken met anderen als ze tegen een probleem met een kind of gezin oplopen, is er een professioneel netwerk in Alblasserdam ontstaan met korte lijnen.

Naast de beleidslijn 'Het CJG dat ben jij' kennen we ook nog de lijn 'Het CJG in de klas'. Dit wordt vormgegeven door de ondersteuningsteams in de scholen. In deze teams, waar kinderen met problemen worden besproken, zitten naast de Intern Begeleider van de school ook een orthopedagoog, een jeugdverpleegkundige en een school maatschappelijk werker.

De laatste lijn is 'Het CJG bij u thuis'. Dit wordt vormgegeven door de website www.cigalblasserdam.nl. Deze website trekt gemiddeld 1000 bezoekers per maand.

Opvoedondersteuning

Het Opvoedbureau ligt in het verlengde van het Opvoedspreekuur. Bij de laatste kunnen vragen worden gesteld en krijgt men antwoord. Vaak is dit voldoende. Ouders hebben veel twijfels, een bezoek aan het Opvoedspreekuur kan deze twijfels wegnemen doordat ouders worden gerustgesteld over hun opvoedingspraktijk. In sommige gevallen is er meer tijd nodig. Dan kan men terecht bij het Opvoedbureau. Hierbij kan, in maximaal 5 gesprekken van een uur ondersteuning geboden worden. In het CJG maar ook thuis.

Voortzetten gebruik huidige zorgaanbieders

Op het gebied van licht pedagogische hulp zijn er diverse vormen van hulpaanbod. Naast het jeugd- en schoolmaatschappelijk werk zijn bijvoorbeeld de projecten Halt en het Jeugd Preventie Team van belang. Ook deze twee staan al in de begroting.

JPT

Het Jeugd Preventie Team (JPT), is een samenwerkingsverband tussen de politie en Stichting Jeugdteams. Bij het JPT werken coördinatoren van de politie en maatschappelijk werkers van Stichting jeugdteams samen in één team. Doelgroep zijn jongeren die met de politie in aanraking komen ofwel opvallend signaalgedrag vertonen (bijvoorbeeld veel op jonge leeftijd tot laat in de avond buiten hangen). De coördinatie van de veelplegersaanpak geschiedt binnen het Veiligheidshuis, dat in Alblasserdam een relatief laag profiel kent.

Betrokken partijen

- Justitieketen: Veiligheidshuis, Reclassering Nederland (RN), Halt, Politie, Openbaar ministerie (OM), Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)
- Gemeente, meldpunt overlast en zorg; SDD (jeugdwerkeloosheid); GGD gezondheid, voorlichting en opvoeding
- Breed Besturenoverleg onderwijs, jeugdhulpverlening/-zorg

Doelstelling (kwalitatief)

Voorkomen en begeleiden van jongeren die in een risicovolle omgeving (dreigen te) verkeren en hen door middel van een samenhangende integrale aanpak weer goed op koers brengen in hun ontwikkeling tot maatschappelijk verantwoorde burgers.

Doelstelling (SMART)

Indicator	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2020
Aantal incidenten overlast jeugd	Politie	225 (2016)	<225
% bewoners dat overlast ervaart van rondhangende jongeren	Monitor OCD	10% (2015)	<10%
Aantal vernielingen	Politie	143 (2016)	<143

4.4 Veilig uitgaan en recreëren

Beschrijving thema

Alblasserdam kent een rijk aanbod van horeca en evenementen. Dit brengt het dorp en de bewoners veel profijt: er is het economische effect, met de vele bezoekers aan ons dorp en de evenementen. En we genieten van de levendigheid en de positieve sfeer die bij deze recreatieve voorzieningen horen. Ook uit veiligheidsoogpunt is dit laatste van belang: door te sturen op een positieve sfeer krijgt een negatieve sfeer minder gelegenheid. Dit willen wij dus zeker zo houden. Een effectief aanbod van uitgaansgelegenheden en evenementen is bevorderlijk voor de leefbaarheid van ons dorp.

Tegenover deze positieve effecten staan echter de negatieve effecten. Aantastingen van veiligheid zoals overlast, vernielingen en uitgaansgeweld met name rondom de horecagelegenheden. Hierin is de laatste jaren een negatieve ontwikkeling gekomen. Dit betreft verschijnselen die onze maximale aandacht hebben en houden. Als gemeente hebben we de regie over het inperken en zoveel mogelijk voorkomen van overlast en geweld. Aanpak van deze overlast zal gezamenlijk moeten plaatsvinden met horecaexploitanten, winkeliers en bewoners.

In onze nota evenementenbeleid en het horecabeleid vormt dit een belangrijk aandachtspunt. En dit werkt door in onze regelgeving, controle en handhaving en andere maatregelen. Besluitvormingen met betrekking tot vernieuwing evenementenbeleid wordt gelijktijdig met deze IVB genomen.

Hoofddlijnen van de aanpak 2017 – 2020

Zowel ten aanzien van uitgaan als evenementen is de belangrijkste hoofddlijn in de komende jaren dat we het veiligheidsaspect zo goed mogelijk gestalte blijven geven in beleid, regelgeving en uitvoering. Waar nodig scherpen we onze kaders en instrumenten aan. Essentieel in onze aanpak is de samenwerking met de publieke en private partners. Uitgangspunt is dat de veiligheid rond uitgaan en

evenementen een gezamenlijke verantwoordelijkheid betreft, waarbij de gemeente primair kaderstellend, randvoorwaarden scheppend en controlerend optreedt, en de (horeca)-ondernemers afgesproken maatregelen doorvoeren.

Veilig winkelen en uitgaan in Alblasserdam

Het centrum en de winkelcentra kennen in Alblasserdam vanuit oudsher een levendig regionaal karakter. Dit brengt ook een bepaalde mate van overlast met zich mee.

Accenten in onze aanpak ten aanzien van veilig uitgaan zijn de volgende:

- Aandacht voor hangeugd in en rond winkelcentra en winkelgebieden. In samenwerking met ondernemersverenigingen en winkeliersverenigingen willen we komen tot gebiedsgebonden arrangementen;
- Voortzetting van het horecavenant; dit betreft een cruciale instrument in onze veiligheidsaanpak rond het uitgaan. Ze biedt een helder kader voor de samenwerking met onze partners en vormen het richtsnoer voor door te voeren maatregelen. Waar nodig zullen we deze instrumenten actualiseren. Dit kan onder meer voortvloeien uit de voorgenomen actualisering van het horecabeleid;
- Ook verschijnselen als horecaoverlast, geluidsoverlast, vernielingen rond (s)looproutes en uitgaansgeweld (ook tegen overheidsfunctionarissen) hebben onze aandacht. Dit betreft zaken die een scherpe aanpak behoeven. We oriënteren ons op de mogelijkheden en zetten benodigde stappen. Eventueel passen we beleid en convenant hierop aan;
- Het bestaande sluitingstijdenbeleid tot 02.00 uur wordt voortgezet. We respecteren de identiteit van het dorp. De zondagsrust is gewaarborgd binnen de geldende afspraken in het coalitieakkoord 2014 – 2018. Er wordt nagegaan welke effecten de huidige sluitingstijden hebben op de mate van onrust, overlast en veiligheid in het uitgaansgebied;
- De mogelijkheden voor cameratoezicht in het centrum en uitgaans- en recreatiegebieden wordt onderzocht en indien nodig ingevoerd;
- Benutting particuliere camera's door politie in één te ontwikkelen systeem.
- Instrumenten benutten die de burgemeester in staat stelt acute maatregelen te nemen indien nodig.

Accenten in onze aanpak ten aanzien van de veiligheid rond evenementen zijn:

- Implementatie van de nota evenementenbeleid; borging van de veiligheid rond evenementen is hierin een belangrijk onderdeel. De uitgangspunten dienaangaande worden mede in het licht van het vergunningstelsel vertaald in richtlijnen voor de vergunningprocedure, vergunningsvoorwaarden, controle en handhaving en andere maatregelen.
- Specifiek onze aandacht bij deze herijking en meer in het algemeen onze inzet op de veiligheid rond evenementen hebben evenementenoverlast en geweld rond evenementen. We oriënteren ons op wenselijke maatregelen en voeren die door.
- Tevens voeren we benodigde organisatorische maatregelen binnen de gemeentelijke organisatie door; zo stellen we een evenementencoördinator aan binnen de afdeling Publiekzaken.

Betrokken partijen

- Gemeente
- Omgevingsdienst, brandweer, politie en GHOR, Openbaar Ministerie
- ondernemers: horeca en evenementenorganisatoren

Doelstelling (kwalitatief)

Zodanig de randvoorwaarden in stand houden zodat de horecaondernemers en evenementenmakers via positieve impulsen hun bijdrage kunnen blijven leveren aan de veiligheid en leefbaarheid van Alblasserdam. Waarbij tegelijk de mogelijke negatieve veiligheidseffecten van deze voorzieningen minimaal en beheersbaar blijven.

Doelstelling (SMART)

Indicator	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2020
Overlast horeca (percentage)	Monitor OCD	10% (2015)	< 10%
Aantal incidenten overlast alcohol en drugs	Politie	26 (2016)	< 26

5. Overige veiligheidsthema's

In dit hoofdstuk werken we de zgn. 'overige veiligheidsthema's' uit. Bij elk thema wordt weer ingegaan op de hoofdlijnen van de aanpak in de periode 2017 – 2020, de betrokken partijen, de begroting en de doelstelling.

- 1 Veilige thuissituatie; aanpak huiselijk geweld
- 2 Veilig winkelgebied en veilige bedrijventerreinen
- 3 Handhaving drank en horecawet, drugsbeleid en prostitutiewet
- 4 Brandweezorg
- 5 Externe veiligheid
- 6 Voorbereiding op rampenbestrijding
- 7 Bestuurlijke aanpak ondermijning en georganiseerde criminaliteit
- 8 Cybercriminaliteit en informatieveiligheid

5.1 Veilige thuissituatie: aanpak huiselijk geweld

Beschrijving thema

Onveiligheid kan zich in de openbare ruimte voordoen maar ook 'binnenshuis' ofwel in de relationele sfeer. Het gaat daarbij om geestelijk en/of fysiek geweld tussen partners, jegens kinderen binnen het gezin en/of andere familieleden en huisgenoten. Dit huiselijk geweld kan grote gevolgen hebben, op korte en lange termijn, voor slachtoffers en getuigen. De gemeente heeft een belangrijke rol in de voorkoming en aanpak van huiselijk geweld. Instrumenten zijn de Wmo, de regierol van de gemeente en de Wet tijdelijk huisverbod.

Hoofdlijnen van de aanpak 2017 – 2020

We zetten in op de verdere versterking en borging van onze bijzondere rol als gemeente als regisseur en trekker van de aanpak van huiselijk geweld, in relatie tot onze uitvoeringspartners (in het bijzonder het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld/ASHG) maar ook in relatie tot de regiogemeenten.

Daarnaast continueren we onze huidige aanpak rond het tijdelijk huisverbod – de implementatie van dit relatief nieuwe instrument is in de afgelopen tijd succesvol verlopen. Meer specifieke aandachtspunten ten slotte in onze aanpak van huiselijk geweld in de komende tijd zijn:

- verbetering van de plegerhulpverlening;
- goede afstemming tussen bestaande, al lopende hulpverlening en eventueel nieuw te starten hulpverleningsinitiatieven naar aanleiding van huiselijk geweld meldingen;
- monitoring van de vervolghulpverlening;
- afstemming tussen de diverse ketenpartners bij de afhandeling van huiselijk geweldincidenten.

Betrokken partijen

- Gemeente
- Regiogemeenten
- Politie, openbaar Ministerie, provincie
- Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG)

Doelstelling (kwalitatief)

Vroegtijdige signalering en aanpak van huiselijk geweld; in het bijzonder: verkleining van de kans op herhaling (recidive).

5.2 Veilig winkelgebied en veilige bedrijventerreinen

Beschrijving thema

In winkelgebied kunnen zich verschillende vormen van onveiligheid voordoen. Het gaat daar bijvoorbeeld om winkeldiefstal en zakkenrollerij maar ook om jongerenoverlast, vernielingen en de mate van brandveiligheid van de gebouwen. Daarnaast kunnen zwerfvuil en andere tekenen van verloedering tot subjectieve onveiligheid leiden.

Onveiligheid op bedrijventerreinen kent eveneens zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstal en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid ('externe veiligheid' ofwel veiligheid rond inrichtingen en vervoer gevaarlijke stoffen wordt apart behandeld 'overige thema's 5.6: Externe veiligheid').

Hoofddijnen van de aanpak 2017 – 2020

Onze aanpak op dit veiligheidsthema is in de afgelopen jaren geïntensiveerd – en de ingezette koers heeft vruchten afgeworpen: de vermogenscriminaliteit in zowel het winkelgebied als op bedrijventerreinen is afgenomen. We zetten die koers dan ook voort in de komende tijd. In deze koers zijn drie hoofddijnen c.q. uitgangspunten te onderscheiden:

- samenwerking met alle relevante partijen, zowel publiek als privaat, waarbij de diverse actoren elk hun verantwoordelijkheid nemen.
- overall regievoering door de gemeente; zo is de bedrijvencontactfunctionaris trekker van de veiligheidsaanpak in het kernwinkelgebied.
- gebruik maken van de landelijk voorhanden kennis en instrumenten op dit terrein; dit betreft dan met name het instrument Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) .
- Samenhang en samenwerking tussen de winkelgebieden een vernieuwde impuls geven.

Accenten in onze aanpak in de periode 2017 – 2020 zijn

- De winkeliersverenigingen samen brengen en bewust maken dat veiligheid een gezamenlijke aanpak behoeft.
- Het certificaat KVO behouden door de afgesproken maatregelen door te voeren; het werken met KVO verder uitbouwen en waar nodig nieuw leven inblazen en/of de met het KVO afgesproken maatregelen doorvoeren.
- Tijdig specifieke maatregelen doorvoeren c.q. een specifieke aanpak volgen op bedrijventerreinen waarop dat nodig is; het kan daarbij gaan om specifieke vormen van criminaliteit en onveiligheid maar ook om het afwijkende karakter van het terrein zelf.

Betrokken partijen

- Gemeente
- Politie
- Ondernemersverenigingen

Doelstelling (kwalitatief)

Verdere borging en waar nodig verbetering van de sociale en fysieke veiligheid in winkelgebied en op bedrijventerreinen in Alblasserdam.

Doelstelling (SMART)

Indicator	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2020
Aantal incidenten winkeldiefstal	Politie	45 (2016)	<45
Aantal incidenten bedrijfsinbraak	Politie	56 (2016)	<56
Slachtoffer zakkenrollen	Politie	7	<10

5.3 Handhaving drank en horecawet, drugsbeleid en prostitutiebeleid

Beschrijving thema

Beleid en handhaving drank en horecawet

Effectief toezicht heeft over het algemeen een sterk positief effect op de naleving van regels. Dit is niet alleen zo bij snelheidsovertredingen, het betalen van belasting en het dragen van autogordels, maar ook bij het naleven van de leeftijdsgrenzen voor alcoholverkoop en andere bepalingen van de Drank en Horecawet.

Effectief alcoholbeleid levert zowel gezondheidswinst als economische winst op. Het kenmerkt zich door een samenhangend geheel van maatregelen en interventies op het terrein van volksgezondheid en veiligheid. Een strategisch alcoholbeleid is gebouwd op interventies die gedurende een langere tijd worden uitgevoerd. Lokaal alcoholbeleid beoogt primair de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik te voorkomen, die niet alleen de gezondheid van een individu betreffen maar ook de veiligheid en de openbare orde binnen een gemeente. Het gaat bij alcoholbeleid om een combinatie van veiligheids- en gezondheidsdoelstellingen. Daarom is een integrale benadering vanuit verschillende beleidsdisciplines binnen de gemeente essentieel voor het voeren van effectief alcoholbeleid.

Het toezicht op de Drank- en Horecawet is de afgelopen periode verscherpt. Jongeren konden nog veel te gemakkelijk aan drank komen. Daarom heeft de regering besloten om het toezicht op de Drank- en Horecawet te decentraliseren van het Rijk naar de gemeenten. Het uitgangspunt hierachter is dat gemeenten het toezicht efficiënter in kunnen zetten en vaker toezicht kunnen uitoefenen.

De burgemeester is sinds eind 2012 belast met de uitvoering van de Drank en Horecawet. De bevoegdheden die voortvloeien uit de Drank- en Horecawet passen goed bij de bestaande verantwoordelijkheid van de burgemeester voor openbare orde en veiligheid. Gemeenten hebben meer mogelijkheden gekregen om op lokaal niveau beter invulling te geven aan het Alcoholbeleid, met name om overmatig alcoholgebruik onder jongeren tegen te gaan.

Nieuw drugsbeleid

De drugsoverlast binnen de gemeente Alblasterdam is beperkt. Zo zijn er in 2015 23 drank- en drugsoverlast meldingen gedaan en ook bij de gemeente komen meldingen van drugsoverlast vrijwel niet binnen. Daarnaast is de beleving van bewoners over drugshandel anders dan er feitelijk wordt geconstateerd. Nadere duiding hierin is nodig. Er zijn in 2015 in Alblasterdam vier hennepkwekerijen ontmanteld. In 2016 één. De vernieuwde beleidslijn is erop gericht drugsoverlast, drugscriminaliteit en/of drugshandel zoveel mogelijk te voorkomen en daar waar nodig strikt te handhaven.

Het nieuwe drugsbeleid richt zich op:

- Het tegengaan en reduceren van drugsgebruik en/of drugshandel;
- Het voorkomen en verminderen van de schade die aan het gebruik van, de productie van en de handel in drugs is verbonden;
- Het voorkomen en verminderen van drugsoverlast en drugscriminaliteit;
- Het onverminderd doorzetten van de nullijn ten aanzien van coffeeshops.

Prostitutiebeleid

Gemeenten zijn niet verplicht om een prostitutiebeleid te voeren. Indien men echter passief blijft, ontbreken de instrumenten om de branche te beheersen en bestaat het risico dat de gemeente een aantrekkingskracht vormt voor exploitanten, al dan niet met goede bedoelingen. Eventuele uitwassen en ongewenste vestigingen zijn dan moeilijker te bestrijden. Een nulbeleid is niet toegestaan op grond van artikel 19 van de Grondwet (vrijheid van arbeidskeuze).

Een besluit van het college van burgemeester en wethouders op grond van een gemeentelijke verordening waardoor een inbreuk wordt gemaakt op het grondrecht is dus niet legitiem.

De primaire doelstellingen van de gemeente Alblasterdam zijn:

- 1 Bescherming van het woon- en leefklimaat: doelstelling is een eventuele negatieve uitstraling van seksinrichtingen en sekswinkels te voorkomen;
- 2 Bescherming van de volksgezondheid: prostitutie is een bedrijfstak waarin gezondheidsrisico's worden gelopen voor zowel de prostitué (m/v) als de klant. Doelstelling is de preventie en beheersing van de gezondheidsrisico's.
- 3 Bescherming en verbetering van de positie van de prostitué (m/v). Prostitutie speelde zich af in de (semi)illegale sfeer hetgeen de positie van de prostitué (m/v) (nog steeds) kwetsbaar maakt. Het prostitutiebeleid heeft tot doel deze positie te verbeteren.
- 4 Voorkomen van strafbare feiten: doel is de ongewenste uitwassen van prostitutie zoals onvrijwillige prostitutie en prostitutie door minderjarigen te voorkomen.

Secundair beoogt de gemeente Alblasserdam met de vastlegging van het prostitutiebeleid in een beleid(sregel) kenbaar te maken hoe het bevoegde bestuursorgaan omgaat de discretionaire (elementen van de) bevoegdheden zoals deze middels de wet en de APV Alblasserdam worden toegekend. In 2016 is het beleid geactualiseerd.

Hoofdpijnen aanpak 2017-2020

We zetten de komende jaren in op de implementatie van de handhaving van de drank- en horecawetgeving, drugsbeleid en de prostitutiewet.

Dat betekent:

- consequente toepassing van de Wet BIBOB;
- consequente toepassing van het handhavingsprotocollen
- optimale informatie-uitwisseling met politie
- invoering registratiesysteem voor prostituees;
- zoveel mogelijk regionaal organiseren en uitvoeren

Doelstelling (kwalitatief)

Het borgen van een goede handhaving op de drank en horecawet, drugsbeleid en prostitutiewet. De wens is om dit regionaal te organiseren.

5.4 Brandveilige samenleving

Beschrijving thema

Alblasserdam wil zijn eigen burgers bewuster maken van de noodzaak om meer bewust te zijn van de risico's op brand van juist veel zaken die in en rond ons huis spelen. De brandweer heeft de afgelopen jaren veel ingezet op brandpreventie en controle bij ondernemers.

Hoofdpijnen van de aanpak 2017 – 2020

- Toezicht en handhaving
Betere opvolging van toezicht door handhaving, zodat er het geloofwaardig toezicht is. Meer integraliteit in samenwerking met gemeentelijke en andere partners. Sluitende afspraken met bedrijven en instellingen over terugdringen nodeloze alarmering.
- Effectieve advisering in planvorming
Veel gehoorde klacht is dat de brandweer erg laat in het planvormingsproces kan adviseren, waardoor wijzigingen van plannen moeizaam en vaak erg kostbaar worden. Inzet is om de Veiligheidsregio/regionale brandweer eerder in het proces te betrekken voor advisering in planvorming en vergunningverlening.
- Terugdringen nodeloze brandmeldingen
Met betrekking tot het terugdringen van nodeloze brandmeldingen wordt gestreefd naar een verdere reductie. Aankomende jaren wordt sterk ingezet in voorlichting, kwaliteit van de installaties en het registreren van de meldingen. Vervolgens wordt in samenwerking met de abonnees, brandweer en gemeente gekeken naar oplossingen en waar nodig naar handhaving.
- Vergroting brandpreventie
Meer voorlichting burgers, ondernemer en instellingen over brandveiligheid (bv over brandmelders).

Partners in de aanpak

- Gemeente
- Brandweer
- Veiligheidsregio
- Wijkplatforms
- Ondernemersverenigingen

Doelstelling (kwalitatief):

Een (brandveilige) samenleving. *Subdoel:* voorbereid zijn op voorzienbare incidenten

Het is niet zinvol om een kwantitatieve doelstelling voor het totaal brandmeldingen en hulpverleningen in te voeren, aangezien de inzet van de brandweer niet wordt gerelateerd aan dit aantal, maar aan het risico. De brandweer stuurt erop dat op elk moment van de dag zou moeten kunnen worden uitgerukt voor brand of hulpverlening. Daarnaast wordt erop gestuurd, dat er voldaan wordt aan de opkomsttijden zoals genoemd in het regionale dekkingsplan. Hierin zijn de percentages en tijden per objectsoort vastgelegd.

5.5 Externe veiligheid

Beschrijving thema

Kern van de aanpak van de externe veiligheid is beheersing van de 'naar buiten gerichte' (= externe) grootschalige veiligheidsrisico's in Alblasterdam en de omliggende regio van gevaarlijke stoffen binnen bedrijven en bij vervoer, waaronder buisleidingen. Beheersing van deze risico's geschiedt via implementatie van milieu- en RO-wetgeving, risicocommunicatie en voorbereiding op rampenbestrijding.

Hoofddlijnen beleid

In 2014 is het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2015-2018 voor de provincie Zuid-Holland vastgesteld. Hoofddoel van het uitvoeringsprogramma is het werken aan een veiliger Zuid-Holland. Het Rijk stelt hiertoe via de provincie Zuid-Holland middelen beschikbaar. Het Uitvoeringsprogramma is een meerjarenprogramma waarin provincie, gemeenten en uitvoeringsdiensten (Milieudiensten, regionale brandweer, Veiligheidsregio's) ambities en activiteiten voor de periode 2015-2018 beschrijven, waaronder de regio Zuid-Holland Zuid.

De provincie en regio's kunnen niet 'enkel' volstaan met het Uitvoeringsprogramma. Op basis van het Uitvoeringsprogramma moeten de regio's en de provincie jaarlijks een jaarprogramma opstellen. Namens de regio Zuid-Holland Zuid fungeert de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) in dit kader als trekker. Uitvoering geschiedt gezamenlijk met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ).

Speerpunten 2015-2018

De ambitie voor externe veiligheid is om op termijn een veiliger fysieke leefomgeving in Zuid-Holland te bewerkstelligen. In Zuid-Holland dienen het transport, de opslag en de verwerking van gevaarlijke stoffen zo op elkaar aangesloten te zijn dat de kans op een ramp tot een minimum wordt beperkt. In de streefsituatie zijn in de buurt van grote groepen mensen geen risicovolle activiteiten meer aanwezig. Transport van gevaarlijke stoffen vindt niet langer plaats door dichtbevolkte binnensteden en risicovolle bedrijven zijn grotendeels geclusterd in risicoconcentratie-gebieden. Het transport van en naar deze gebieden is op een veilige wijze geregeld.

Daarnaast is, waar mogelijk, overgegaan op veiligere productieprocessen waarbij minder gebruik wordt gemaakt van gevaarlijke stoffen. Om op lange termijn de knelpunten rond het spoorvervoer op te lossen, zet de provincie in op maximaal vervoer over de Betuweroute en de aanleg van een goederenspoorlijn tussen Rotterdam en Antwerpen. Deze laatste lost in Zuid-Holland met name de externe veiligheidsproblemen bij Zwijndrecht en Dordrecht op. Het beschermen van grote groepen burgers tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen is hoofddoel. Onder meer onderstaande risicobronnen kunnen in geval van een ongeval of andere calamiteit gevolgen hebben voor grote groepen burgers:

- bedrijven waar op- en overslag, productie, gebruik, opslag- en of verwerking van gevaarlijke stoffen of munitie plaatsvindt
- transportassen (weg, water, spoor en buis) waar vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt
- luchthavens en kerncentrales

Nieuwe veiligheidsknelpunten kunnen ook ontstaan door ruimtelijke ontwikkelingen rond risicobronnen. Om dit te voorkomen, vraagt de provincie de gemeenten om aannemelijk te maken dat op termijn aan de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt voldaan. De provincie vraagt in dat geval aan te tonen dat een maximale inspanning is geleverd om de gevolgen van een ongeval tot een minimum te beperken. Indien in bovengenoemde situatie het aantal blootgestelden toeneemt, dan vraagt de provincie maatregelen te nemen ter voorkoming van de gevolgen.

Om een veiliger fysieke leefomgeving te bewerkstelligen hanteren we de volgende operationele doelstellingen.

- Clusteren van risicovolle activiteiten
- verantwoord combineren van risicovolle activiteiten
- reduceren van risico's aan de bron
- nemen van maatregelen bij de ontvanger
- professionaliseren van de uitvoering

Regionaal risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is in 2011 voor het eerst opgesteld en in 2015 voor het laatst herzien. Elk twee jaar zal deze worden geactualiseerd. Het doel van het regionaal risicoprofiel is dat het bestuur in staat wordt gesteld afgewogen strategische beleidskeuzes te maken om de (beperkt) beschikbare middelen zo gericht mogelijk in te zetten op de belangrijkste risico's en kent hiermee een koppeling met het regionaal beleidsplan.

In het regionaal risicoprofiel wordt de focus niet alleen gelegd op de risicosituaties die daadwerkelijk aanwezig zijn, er dient ook te worden verkend welke voorzienbare ontwikkelingen kunnen leiden tot nieuwe risico's of tot het wegnemen daarvan. Zo kunnen voorzienbare trends en ontwikkelingen worden beschouwd, zoals nieuwe technologieën, nieuwe of toekomstige wet- en regelgeving of bijvoorbeeld geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Het bestuur van de veiligheidsregio stelt een regionaal risicoprofiel vast na overleg met de raden van de gemeenten in de regio, waarbij het bestuur de raden verzoekt hun wensen kenbaar te maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid. Het beleidsplan van de VRZHZ dient mede gebaseerd te zijn op het bestuurlijk vastgestelde risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel voor ZHZ is opgesteld volgens de methode nationale risicobeoordeling (programma nationale veiligheid) en de landelijke handreiking regionaal risicoprofiel. Het risicoprofiel is tot stand gekomen in samenwerking met medewerkers van de GHOR, de Regionale Brandweer, Politie, Omgevingsdienst ZHZ, Dienst Gezondheid en Jeugd, gemeenten en de provincie Zuid-Holland. Het risicoprofiel beoogt geen statisch document te zijn, maar zal jaarlijks worden geactualiseerd. Trends kunnen op deze wijze worden meegewogen en het effect van beleid op bepaalde risico's kan worden gemeten. Het risicoprofiel zal vanuit dat oogpunt nog niet volledig zijn. Het risicoprofiel dient te worden gezien als "groeidocument" dat op basis van bestuurlijke en operationele "input" en ontwikkelingen in de regio zal worden uitgebouwd. De incidentscenario's die voor ZHZ zijn getoetst op mate van impact en waarschijnlijkheid betreffen:

Technologische omgeving

Ongeval met gevaarlijke stoffen, incident (explosie, toxische wolk, plasbrand) bedrijven, incident vervoer, buisleiding incident, ongeval bij transport of opslag van radioactief materiaal.

Vitale infrastructuur en voorzieningen

Uitval nutsvoorzieningen, langdurige stroomuitval, verstoring drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT.

Verkeer en vervoer

Verkeersongeval op het land (anders dan met gevaarlijke stoffen), ongeval op de weg, ongeval in wegtunnel, incident treintunnel (HSL) ongeval op het water (anders dan met gevaarlijke stoffen).

Gezondheid

Pandemie, griep пандemie, ziektegolf, infectieziekte lage vaccinatiegraad (polio), legionella

Sociaal-maatschappelijke omgeving

Paniek in menigten tijdens grootschalig evenement, grootschalige ordeverstoring, onrust in probleemwijken, incident met sociaal psychologische impact, gezinsdrama, zinloos geweld e.d..

Betrokken partijen

- Gemeente, omgevingsdienst, veiligheidsregio, provincie
- Ondernemers

Doelstelling (kwalitatief)

Beheersing van de risico's rond gevaarlijke stoffen door procedures correct uit te voeren en organisatorische randvoorwaarden op peil te houden (o.m. adequate informatiepositie, interne coördinatie en afstemming).

5.6 Voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing

Beschrijving thema

Gemeente, de Veiligheidsregio en operationele diensten prepareren zich op de bestrijding van rampen en crises via o.a. planvorming, opleiding, training en oefening. Het betreft activiteiten binnen de schakel 'preparatie' van de veiligheidsketen. Binnen dit thema staan de gemeentelijke processen centraal. Accenten in de gemeentelijke voorbereiding op rampenbestrijding zijn planvorming, opleiden/trainen/oefenen en de diverse organisatorische aspecten van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Hoofddlijnen van de aanpak 2017 – 2020

We zetten in op de verdere versterking van onze gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie tot een professionele 4e kolom (naast de brandweer, GHOR en politie).

M.b.t. de organisatorische aspecten

We borgen en versterken waar nodig de organisatorische randvoorwaarden voor een effectieve voorbereiding op rampenbestrijding. In het bijzonder hebben daarbij onze aandacht:

- De regionale inbedding van onze voorbereiding op rampenbestrijding. We houden het zware regionale accent in dit verband vast. Cruciaal zijn onder meer de regionale werkgroepen voor de gemeentelijke processen. Samenwerking in de regio blijft nodig om als gemeentelijke kolom aan de kwaliteitsnormen te kunnen voldoen.
- Het up to date houden van onze rampenorganisatie in verband met de Wet op de Veiligheidsregio's. De lokale rampenorganisatie wordt aangepast aan het referentiekader regionaal crisisplan.
- De borging van bestuurlijke en managementaandacht voor de gemeentelijke rampenorganisatie. Dit geschiedt via beleidsmatige voorlichting over de regionale en lokale ontwikkelingen en daarnaast ook via opleiding, training en oefening (zie hieronder). Verkend wordt op welke wijze de bestuurlijke aandacht verder geborgd kan worden.
- De verdere inbedding van de rampenbestrijdingsorganisatie in de staande gemeentelijke organisatie. Dit kan bijvoorbeeld via integratie van de taak van procesdeelnemers in het functieprofiel van betreffende medewerkers alsmede aandacht voor deze rol tijdens functioneringsgesprekken. Daarnaast zou gedacht kunnen worden aan kapitalisering van de met opleiden en oefenen gemoeide tijd.
- De effectiviteit van de rolomschrijving en samenwerkingssystematiek van de interne 'schakels' van onze rampenorganisatie. Bewaakt wordt dat het profiel van de hoofden taakorganisaties adequaat is en aansluit op de nieuwe kwalificatiedossiers in het kader van de Veiligheidsregio.
- De randvoorwaarden opstellen en doorvoeren voor de beschikbaarheid van de sleutelactoren in onze rampenbestrijding.
- Verdere borging van de afstemming tussen disciplines rampenbestrijding, externe veiligheid/milieu (risico's rond gevaarlijke stoffen) en ruimtelijke ordening.
- De kwaliteit van de benodigde faciliteiten voor effectieve rampenbestrijding. Het gaat daarbij in het bijzonder om de inrichting van de actiecentra en beleidsruimten en van de te gebruiken ICT en verbindingssystemen.

M.b.t. planvorming

Onze planvorming zal eveneens op het vereiste peil blijven:

- Het gemeentelijk rampenplan als onderdeel van het Regionaal CrisisPlan houden wij actueel. We stellen wat betreft systematiek en organisatie bij zodra nodig. Een belangrijke rol hierin hebben de regionale werkgroepen. Zij zijn verantwoordelijk voor de actualiteit en juistheid van de plannen.
- Alblasserdam kent 5 deelplannen/gemeentelijke taakorganisaties: Publieke zorg, Communicatie, Informatie, Omgevingszorg en Ondersteuning.
- Daarnaast worden ook onze rampenbestrijdingsplannen (RBP's) actueel gehouden. Verantwoordelijk hiervoor is de regionale brandweer.

M.b.t. opleiding, training en oefening van het GBT (gemeentelijk beleidsteam) en TZ (team bevolkingszorg), Copi-deelnemers en medewerkers binnen de taakorganisaties

De verschillende actoren binnen onze rampenbestrijdingsorganisatie zullen goed in staat en 'beslagen' blijven om de algehele regie en coördinatie alsook de diverse deelprocessen op het vereiste niveau gestalte te blijven geven. In nauwe samenwerking met de gemeenten Papendrecht en

Sliedrecht geven wij gestalte aan een effectieve opleidings-, trainings- en oefensystematiek.

Belangrijke kenmerken daarvan zijn de volgende:

- We werken met een regionaal Opleidingsplan dat in 2015 is vastgesteld.
- Alle betrokkenen bij de rampenbestrijding zijn verplicht minimaal een maal per jaar deel te nemen aan een opleiding/oefening.
- De gemeentelijk Adviseur Rampenbestrijding bewaakt welke medewerkers binnen de gemeente een opleiding behoeven.
- Tevens vindt jaarlijks een bestuurlijke oefening plaats.
- We evalueren systematisch al onze inzetten en oefeningen, zowel monodisciplinair als multidisciplinair.

Betrokken partijen

- Gemeente
- Regiogemeenten
- Veiligheidsregio, politie, waterschappen, provincie, defensie

Doelstelling (kwalitatief)

Een zodanige voorbereiding op rampenbestrijding effectueren dat de negatieve gevolgen van rampen geminimaliseerd worden

Doelstelling (SMART)

Indicator	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarde 2020
Getoetst, goedgekeurd en actueel rampenplan	Gemeente	Ja (2016)	Ja (Jaarlijks)
% taakorganisaties, dat 3-jaarlijks beoefend wordt	Gemeente	100% (2015)	100% (3 jaarlijks)
Aantal bestuurlijke rampen oefeningen	Gemeente	1 (2016)	1 (jaarlijks)

5.7 Bestuurlijke aanpak van ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Beschrijving thema

Ondermijning door de georganiseerde criminaliteit maakt vrijwel altijd gebruik van plaatselijke infrastructuren en faciliteiten. Dat geldt op dit moment in het bijzonder voor hennepcultuur, vastgoedcriminaliteit

en mensenhandel. Er zijn immers huisvesting, 'personeel' en diensten nodig om de criminele activiteiten uit te kunnen voeren. Daarnaast zijn dergelijke criminaliteitsgroeperingen altijd op zoek naar manieren om crimineel vermogen wit te wassen, bijvoorbeeld door te investeren in vastgoed. Bij aankoop van vastgoed maakt een crimineel onder meer gebruik van de diensten van een notaris, advocaat, taxateur en een bank. Het grote gevaar van deze lokale inbedding is dat onder- en bovenwereld zich ongemerkt vermengen. Het tegengaan van deze vermenging is een belangrijke taak voor het openbaar bestuur.

Een effectieve bestrijding van georganiseerde criminaliteit vraagt om een geïntegreerde aanpak op regionaal niveau, waarbij de strafrechtelijke opsporing en vervolging aansluiten op preventieve en bestuurlijke handhavende maatregelen. De regionale samenwerking krijgt vorm in het RIEC. Het doel van het RIEC (en de gemeente Alblasserdam) is:

- voorkomen dat criminelen door de overheid worden gefaciliteerd;
- voorkomen dat vermenging ontstaat tussen onder- en bovenwereld;
- doorbreken van economische machtsposities, die zijn opgebouwd met behulp van op criminele wijze vergaard kapitaal.

Hoofddlijnen van de aanpak 2017 – 2020

Belangrijke aandachtspunten in de komende tijd zijn in elk geval:

- Continuering van de inzet en samenwerking met het RIEC.
- Inzetten van BIBOB; de nieuw vastgestelde beleidslijn zal in 2017 worden vastgesteld en geïmplementeerd.

- Verdere vormgeving en inzet van het lokale RIEC-team. Deze aanpak is vastgelegd in het regionaal convenant decentrale geïntegreerde aanpak van georganiseerde misdaad.

Betrokken partijen

- Gemeente
- Regiogemeenten
- Politie, RIEC, Openbaar Ministerie, belastingdienst, bureau BIBOB

Doelstelling (kwalitatief)

- Voorkomen dat de georganiseerde criminaliteit misbruik maakt van de gemeentelijke dienstverlening.
- Het bestuurlijke instrumentarium inzetten om de bewegingsruimte voor georganiseerde criminaliteit in Alblasserdam te minimaliseren.

5.8 Cybercriminaliteit en informatieveiligheid

Beschrijving thema

Cybercriminaliteit is een sterk groeiend fenomeen. Het gaat daarbij om vormen als hacken, ransomware, phishing, DDoS-aanvallen en misbruik van Internet of Things. ID-fraude en marktplaatsfraude worden ook vaak aangeduid als 'cybercriminaliteit', maar vallen onder de noemer van digitale criminaliteit, of wel 'gewone' criminaliteit in een digitale verschijningsvorm. In de voorgestelde aanpak van de werkgroep wordt geen onderscheid gemaakt tussen beide vormen.

Van exacte aard en omvang van cybercriminaliteit is nog weinig bekend. Slachtoffers zijn ondernemers, burgers en overheden zelf. Inmiddels ontstaat steeds meer kennis en expertise over hoe deze slachtoffers zich kunnen beschermen. Tegelijkertijd is er ook nog een wereld te winnen in het vergroten van bewustzijn en het onder de aandacht brengen van beschermingsmaatregelen.

De belangrijkste bedreigingen voor gemeenten zijn:

- onvoldoende naleving van de normen uit de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG)
- onvoldoende zicht op incidenten in het ICT-landschap, gebrek aan detectie
- onzorgvuldig werken, bijvoorbeeld door verkeerd geadresseerde brieven en e-mails
- misbruik van kwetsbaarheden in de organisatie, bijvoorbeeld door phishing e-mails en virussen
- onvoldoende aandacht voor veiligheid en privacy, bijvoorbeeld bij de uitvoering van het werk en afspraken met toeleveranciers
- imago schade door incidenten bij de organisatie, andere gemeenten en (mede)overheden

Hoofdpijnen van de aanpak 2017 – 2020

Vergroten bewustzijn en eigen organisatie op orde. Een groot deel van de dienstverlening van gemeenten verloopt inmiddels digitaal. Verdergaande digitalisering biedt zowel kansen als risico's. Een burgemeester wordt hierin geraakt vanuit zijn verantwoordelijkheden op het vlak van Openbare Orde en Veiligheid maar ook als Collegelid en voorzitter van B&W.

Kern is dat iedereen te maken heeft met zowel de kansen als de bedreigingen van digitalisering. Informatiebeveiliging is daarom niet alleen een zaak van het SCD of de verantwoordelijke wethouder. Het is van belang dat alle medewerkers van de gemeentelijke organisatie zich voldoende bewust zijn van het feit dat de organisatie getroffen kan worden door cybercriminaliteit, waardoor de dienstverlening in gevaar komt of persoonsgegevens op straat komen te liggen. Veel incidenten komen voort uit menselijk optreden, al dan niet bewust. Informatiebeveiliging is dus zeker niet alleen een kwestie van techniek, vooral de menselijke factor speelt een belangrijke rol. De afgelopen tijd is er veel aandacht voor hacks, onveilige websites en datalekken van gemeenten.

Daarbij moeten er (regionale) maatregelen komen die gericht zijn op het vergroten van het bewustzijn binnen de eigen gemeentelijke organisaties en maatregelen die gemeenten en hun veiligheidspartners kunnen treffen om het bewustzijn bij ondernemers en burgers te vergroten. Tot slot gaat het ook om maatregelen die we kunnen treffen om het opsporingsproces te verbeteren.

Betrokken partijen

- Gemeente
- alle betrokken partners uit de gemeenschappelijke regelingen
- Politie, RIEC, Openbaar Ministerie

Doelstelling (kwalitatief)

- Bewustwording en preventie slachtofferschap van eigen organisatie, bewoners en ondernemers
- Verbetering informatieveiligheid van de organisatie

6. Organisatie en coördinatie

Het nieuwe integrale veiligheidsbeleid zal jaarlijks worden geoperationaliseerd in een uitvoeringsplan IVB. In dit uitvoeringsplan worden door te voeren acties en maatregelen nader gepreciseerd wat betreft:

- Exacte acties/maatregelen, eventueel ook aanvullende/nieuwe maatregelen in verband met nieuwe ontwikkelingen.
- Taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen bij de door te voeren acties en maatregelen.
- Financieel beslag van door te voeren acties en maatregelen.
- SMART-doelstellingen.
- Werkplannen waarin de acties/maatregelen doorvertaald worden.

Het jaarlijkse uitvoeringsplan wordt in het 4e kwartaal door het college vastgesteld en ter kennisneming aan de raad gestuurd.

Voor de ambtelijke coördinatie over het veiligheidsbeleid wordt het RIVO (regulier Integraal VeiligheidsOverleg) gecontinueerd. Het RIVO komt eens in de 4 weken bijeen. Tijdens deze bijeenkomsten wordt de voortgang op de prioritaire en overige strategische veiligheidsthema's besproken. Eventuele knelpunten en/of nieuwe ontwikkelingen worden belicht en vertaald in wenselijk actie. De uitkomsten van het overleg worden vervat in verslagen die input vormt voor het jaarlijkse IVB.

De bestuurlijke coördinatie geschiedt via de burgemeester. Indien nodig worden er themavergaderingen voor het College en Raad georganiseerd. Het uitvoeringsplan bevat een evaluatief onderdeel waarin wordt teruggeblikt op de ontwikkelingen in de afgelopen kwartalen; dit onderdeel wordt ingevuld met behulp van de voortgangsrapportages.

Binnen de afdeling Publiekzaken wordt de coördinatie over het integrale veiligheidsbeleid belegd bij een functionaris, te weten de adviseur openbare orde, veiligheid en rampenbestrijding. Deze functionaris:

- stelt het jaarlijkse uitvoeringsplan op (in afstemming en samenwerking met de ambtelijk trekkers van de diverse veiligheidsthema's);
- organiseert de bijeenkomsten van het RIVO; bereidt die ook voor en stelt de verslagen op;
- organiseert de bijeenkomsten van het college en gemeenteraad;
- stelt het jaarlijkse bestuurlijke evaluatiedocument/voortgangsverslag op;
- bewaakt tussentijds de voortgang van de veiligheidsaanpak alsook eventuele nieuwe ontwikkelingen relevant voor het integrale veiligheidsbeleid
- adviseert de portefeuillehouder over de bestuurlijke coördinatie over het integrale veiligheidsbeleid.
- het ontwikkelingen van het accountouderschap m.b.t. de geregionaliseerde brandweer en overige Veiligheidsregio.

